

MELLÉKLETEK

<i>Telekkönyv 121. számú betét (jelzete: BFL, XV. 37. c. 00121.) Birtoklap vázlata</i>		
<i>bejegyzés dátuma</i>	<i>jogcím</i>	<i>a tulajdonos(ok) neve</i>
1850. augusztus 27.	vétel közárverezésem	Bayer Márton és Krank Mária hitestársak
1866. május 25.	örökösödés	Bayer Mártonné, szül. Krank Mária, egyhatodrészt: kiskorú Bayer László egyhatodrészt: kiskorú Bayer Ilka
1878. július 22.	törvényes öröklés	Bayer Mártonné nevére írott részt öröklék: özv. Giszter Rudolfné, szül. Bayer Hemina; özv. Müller Jánosné, szül. Bayer Mária; Pinszker Venczelné, szül. Bayer Augusta
1880. június 24.	vétel jogcímén (az adásvételi szerződés kelt 1880. május 7-én és 22-én) vétélár: 22 000 ft.	Drucker József és neje született Uhl Anna
1894. március 10.	vétel jogcímén (közjegyzői okirat kelt 1894. február 23-án) vétélár: 51 000 ft.	kiskorú gróf Károlyi Melinda
1894. december 28.	kiskorúság törlése (1894. december 6-án kelt házassági bizonyítvány)	Károlyi Gyula grófnő Nagykárolyi gróf Károlyi Gyula (1871 – 1947; miniszterelnöksége 1931. aug. 24. – 1932. október 1.) unokahúga és felesége
1898. február 24.	kisajátítás vétélár: 62 000 ft.	Fővárosi Közmunkák Tanácsa
1899. február 6.	vétel jogcímén (adásvételi szerződés kelt 1899. január 23- án.) vétélár: 78 941 ft.	Takács Lajos és neje, szül. Horváth Ilona

1926. január 11.	örökösödés (1918. évi bírósági végzés alapján)	Takács Lajos tulajdonát képező részt egyenlő arányban öröklik: Takács István; Takács Lajos, Takács Ödön; Ichindele Józsefné szül. Takács Margit; Trohner Józsefné, szül. Takács Ilona; Dr. Pintér Gézané szül. Takács Rózsi és Venczel Tiborné szül. Takács Flóra
------------------	--	--

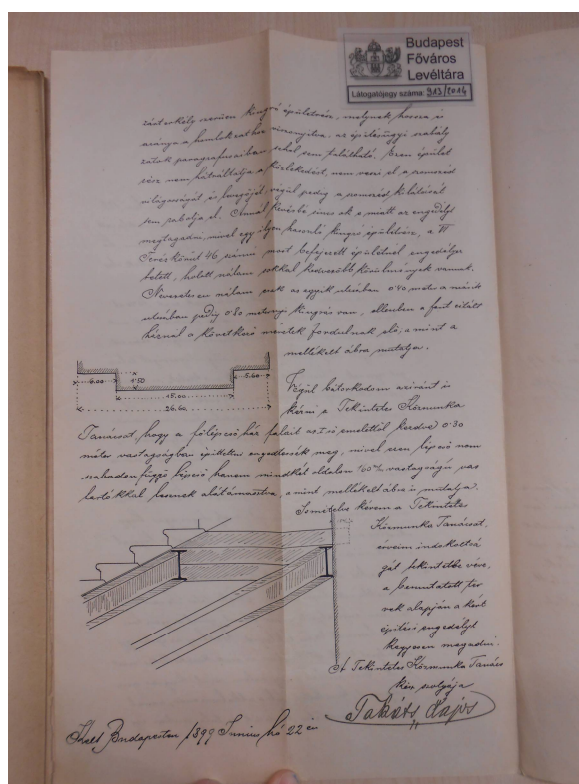
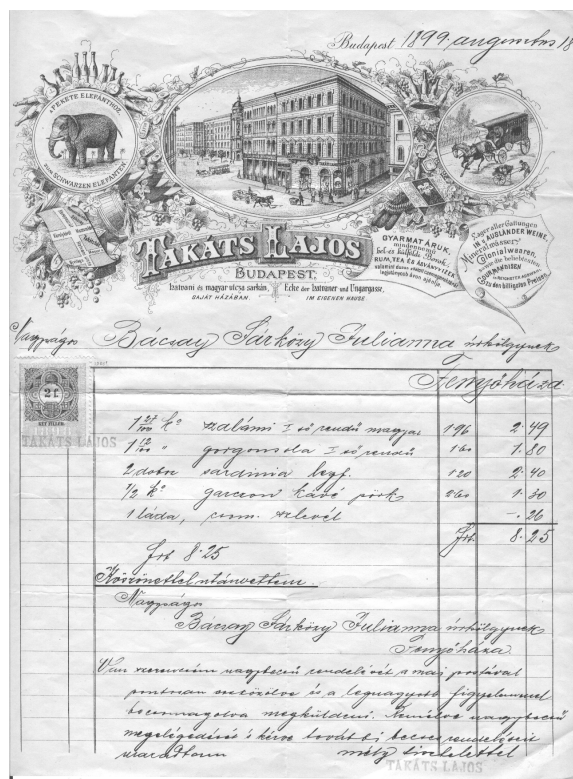
Budapesti Czim és Lakjegyzék				
Évszám évfolyam	Pontos cím (IV. kerület, Belváros)	Tulajdonos neve	Helyrajzi szám	Oldalszám
1885–1886 / 4. évf.	Duna utca 13. (= a mai Duna utca 3.) a Váci utca 30-ig számozott	Drucker József és hitestársa Uhl Anna	Hrsz. 122	35. o.
1896–1897/9. évf.	Duna utca 13.	Gróf Károlyi Melinda	Hrsz. 122	53.o.
1898./10. évf.	Duna utca 13.	Özv. gróf Károlyi Istvánné ¹²²	Hrsz. 122	62.o.
1899./ 11. évf.	Duna utca 13.	Takács Lajos és neje	Hrsz. 122	54.o.
1900–1901/ 12. évf.	Duna utca 3. (itt már Váci utca 39 = Duna utca 3.)	Takács Lajos és neje	Hrsz. 122	58.o. (61.o.=Váci utca 39.)
1903–1904 / 15. évf.	Duna utca 3 – Váci utca 39.	Takács Lajos és neje	Hrsz. 122	67.o.
1922–1923 / 28. évf.	Duna utca 3 – Váci utca 39.	Id. Takács Lajos és neje (itt már magánzó) ¹²³	Hrsz. 122	1360. o.
1928/ 29. évf.	Duna utca 3 – Váci utca 39.	Özvegy Takács Lajosné	Hrsz. 122	821. o.

¹²² Gróf Károlyi Istvánné gróf Károlyi Melinda édesanyja került bejegyzésre. Feltehetően Károlyi Melinda a házasságkötést követően költözött el.

¹²³ A két táblázat kiegészíti egymást és fontos az egybevetésük. Látható, hogy a *Cím – és Lakjegyzék* Takács Lajos 1918. június 23-án bekövetkezett halála után is őt említi tulajdonosként. Ez részben figyelmeztethet arra, hogy kritikailag kell kezelni a jegyzéket, mint forrást, továbbá hogy a Telekkönyvbe való átirásig, 1926-ig nem változott a tulajdonos neve.

KÉPMELLÉKLET

Takáts Lajos „Fekete elefánthoz” címzett fűszerkereskedése, és fellebbezése

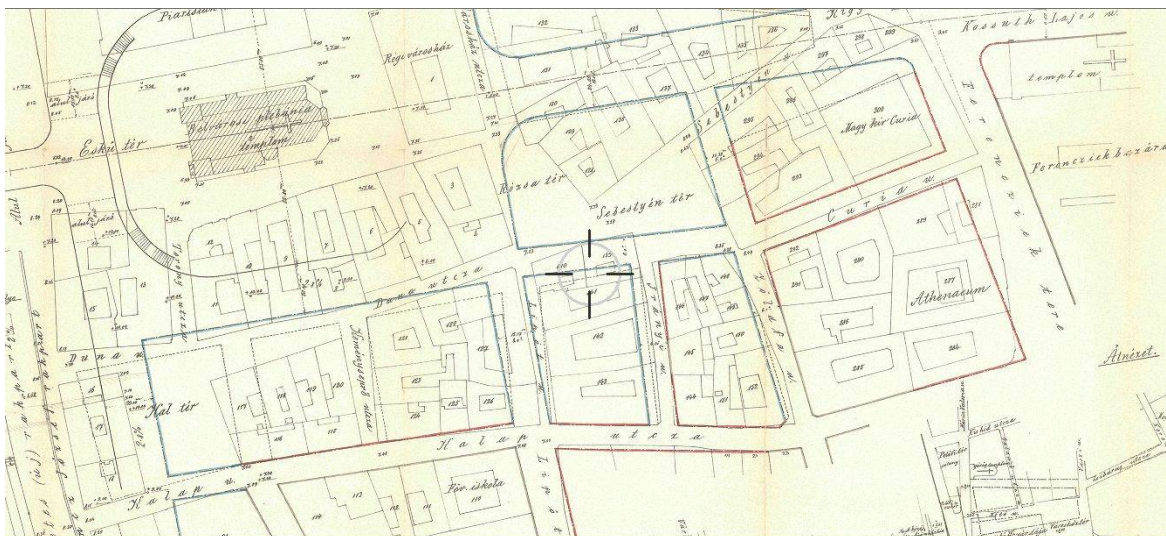
1. Takáts Lajos (1846–1918) számlája

2. Takáts Lajos fellebbezése, (vastartók)

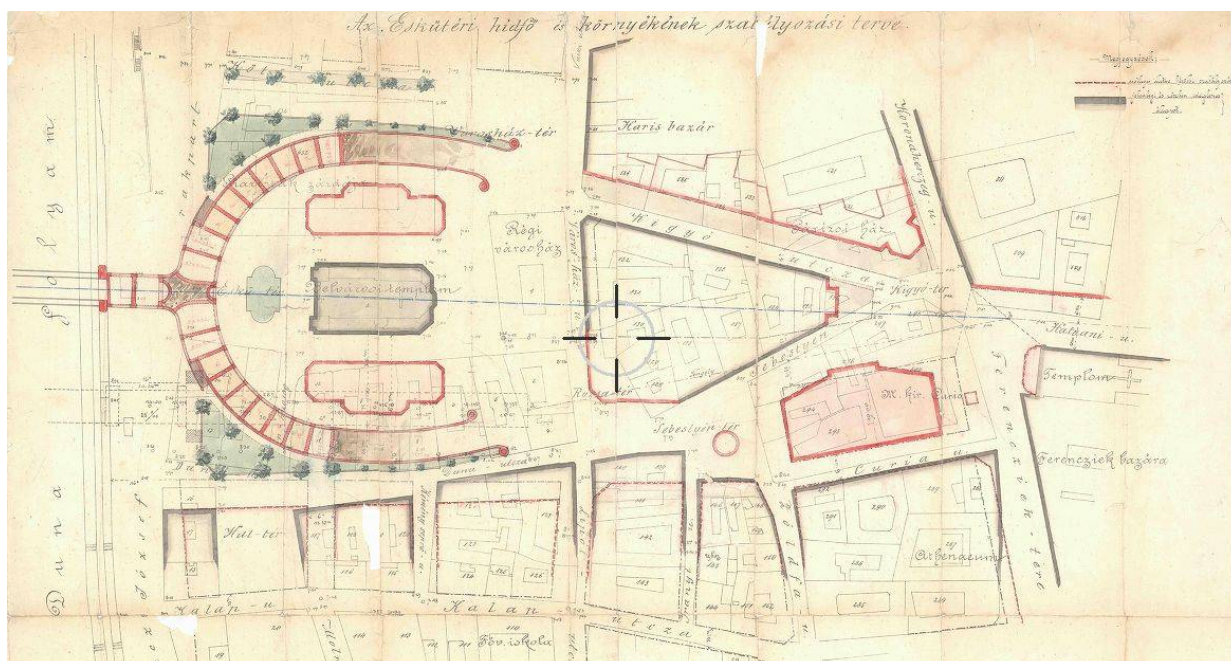
3. Mészáros Alajos üzlete a Hatvani és Magyar utca sarkán

Térképek a pesti belváros rendezésről

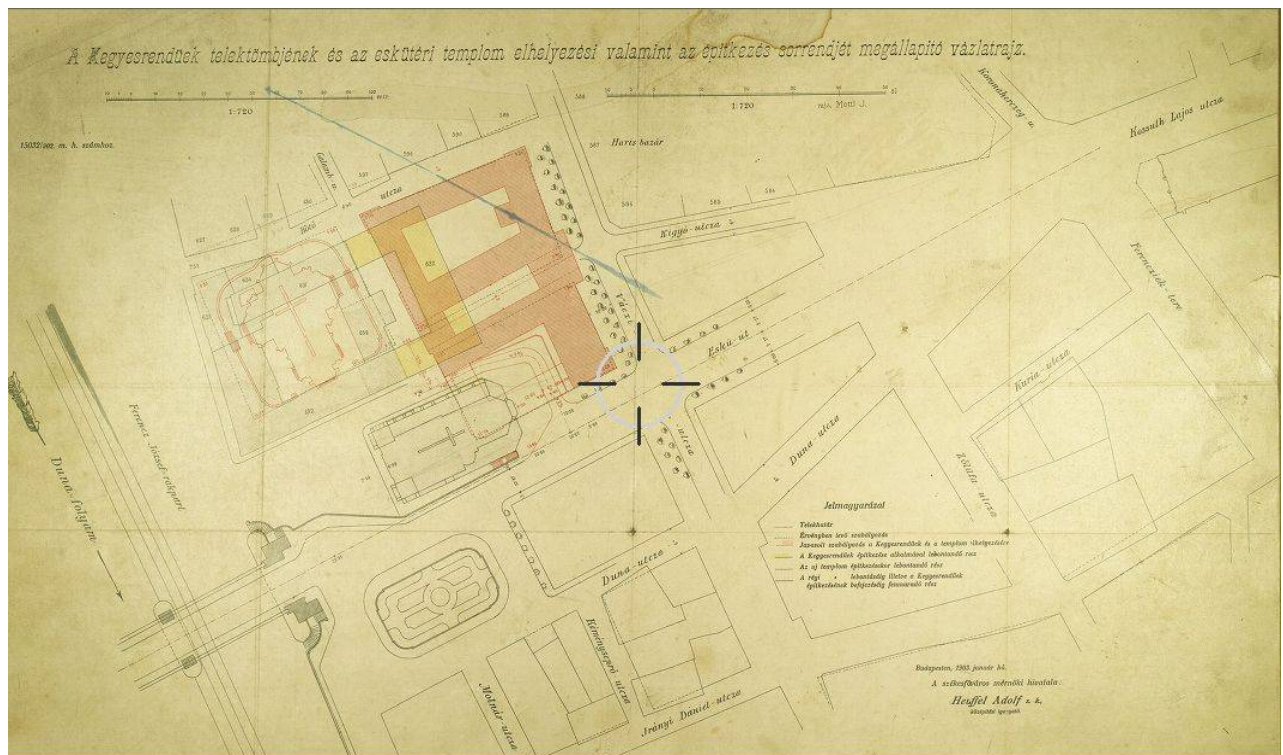
4. Az „Esküteri hídfő” és környékének szabályozási terve, (1894)

Jelmagyarázat: kék színnel jelölt az új, pirossal a megtartandó korábbi szabályozás

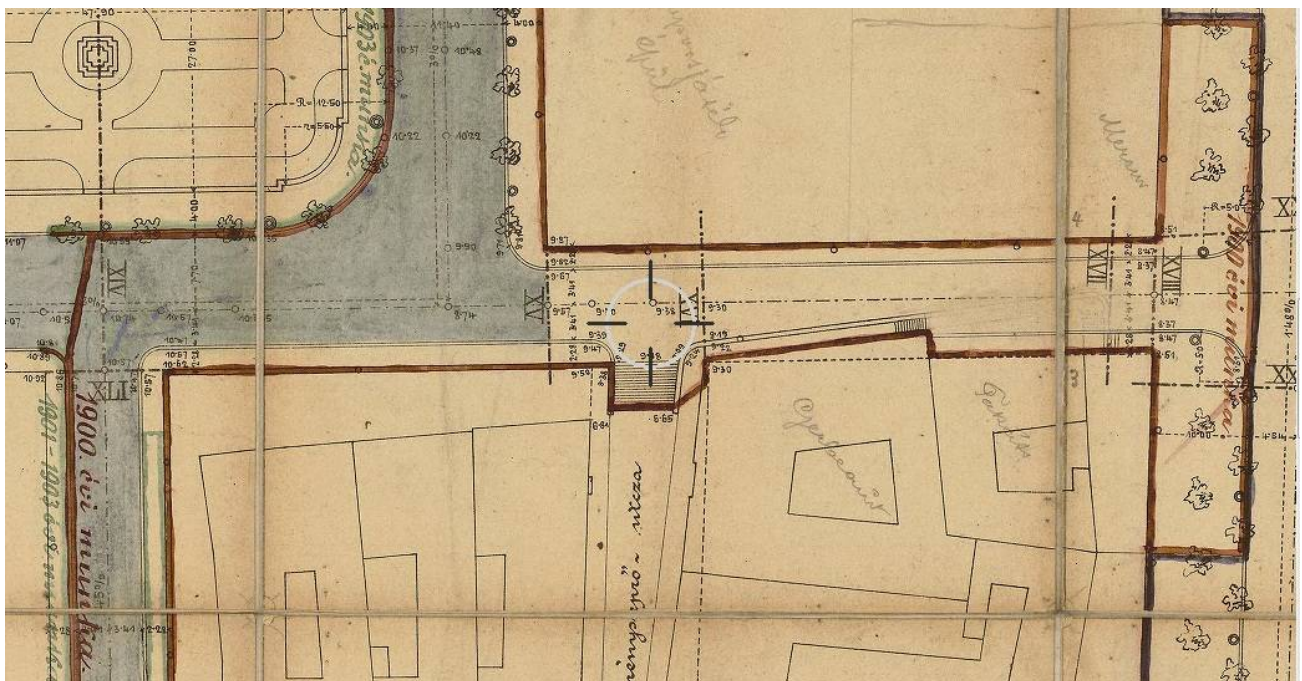

5. Az „Esküteri hídfő” és környékének szabályozási terve 2. (1903)

Jelmagyarázat: a szürkével kijelölt részek a jelenlegiek és a részben ideiglenesek, a pirossal kiemelték pedig a későbbi szabályozási tervet mutatják.

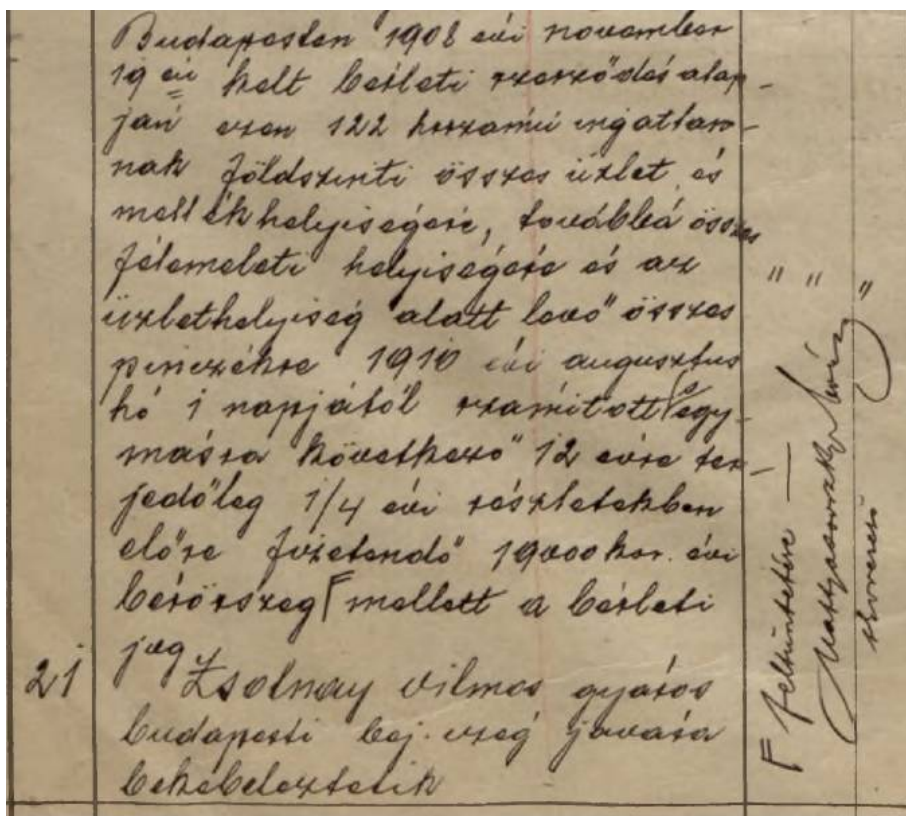
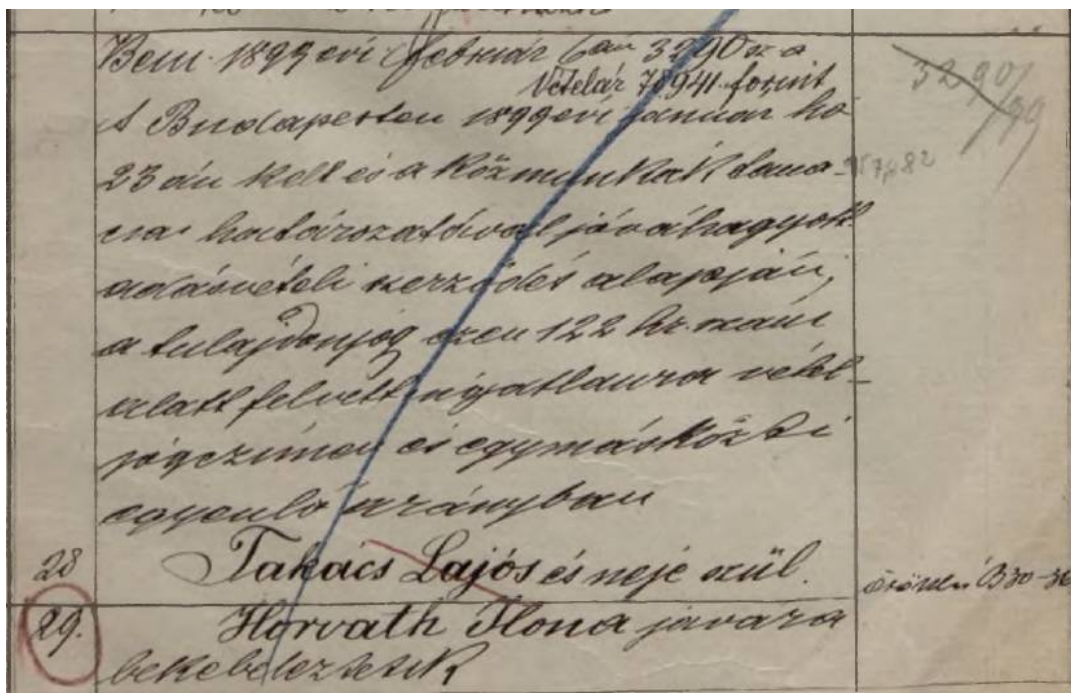

6. Az Erzsébet híd pesti hídfőjének szabályozási terve (1903)

7. Az Erzsébet híd pesti hídfőjének útépitési terve, 1898–1904

Részletek a telekkönyvből

8. *Felül: Takáts Lajos és neje Horváth Ilona 1899. január 23-án kelt adás-vételi szerződéséről. Lent: Takáts Lajos bérleti szerződése Zsolnay Miklóssal.*

9. Winkle reklámlap 1900-ból. A Takáts-ház a Kígyó utca végén látható Klotild főhercegnő egyik palotája mögött. A reklámlaphoz készített fényképfelvétel idején még épül, jelenleg fel van állványozva.

10. „Az 1902-ben épült Klotild paloták a Kígyó, illetve az Eskü út sarkán. Háttérben az épülő Erzsébet híd.”

11. Képeslap a Klotild-palotákról, háttérben a Takáts-házzal (1903 után)

12. Képeslap Klotild főhercegnő palotáiról, háttérben a Takáts-házzal (1903 után)

13. Budapest, Kígyó tér a Klotild palotákkal, 1911

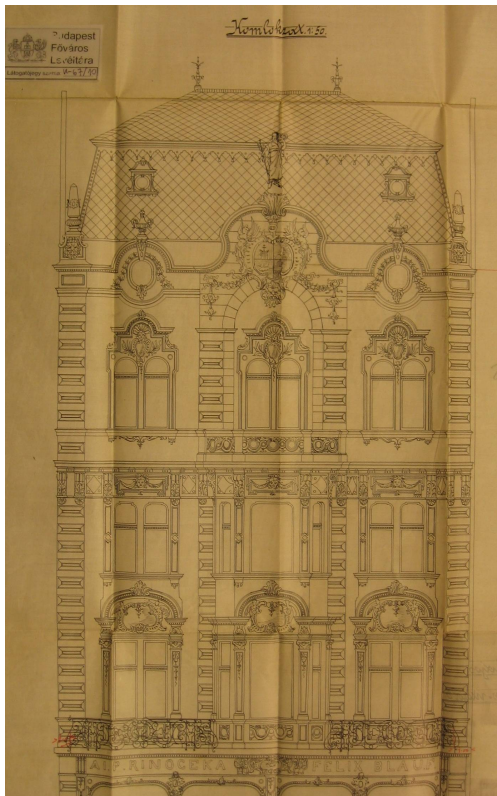

14. Donáth Gyula: Werbőczy István szobra az Apponyi téren 1908 körül

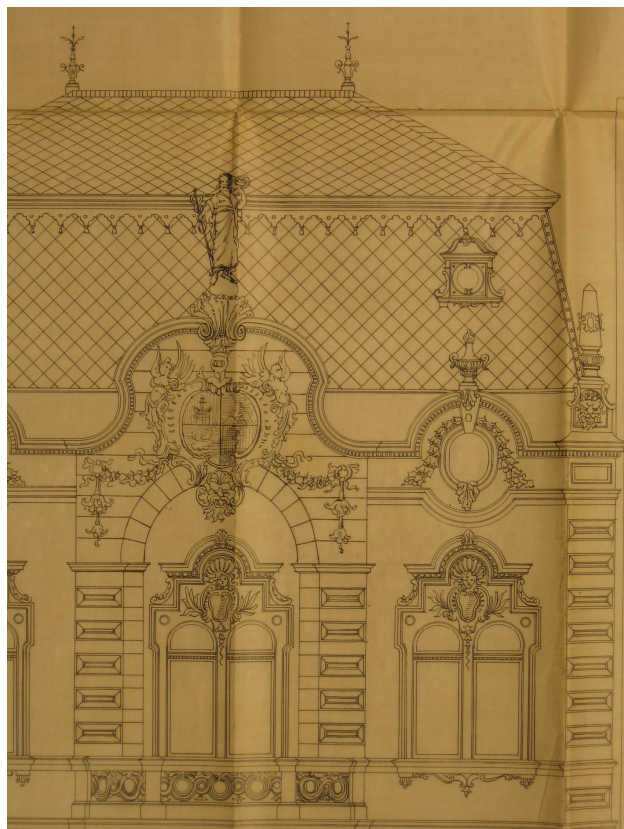
15. Az Erzsébet híd, mögötte a pesti Belváros új házai magasodnak

Schweiger Gyula budapesti építész tervei, megvalósult épületei és stíluskapcsolatok

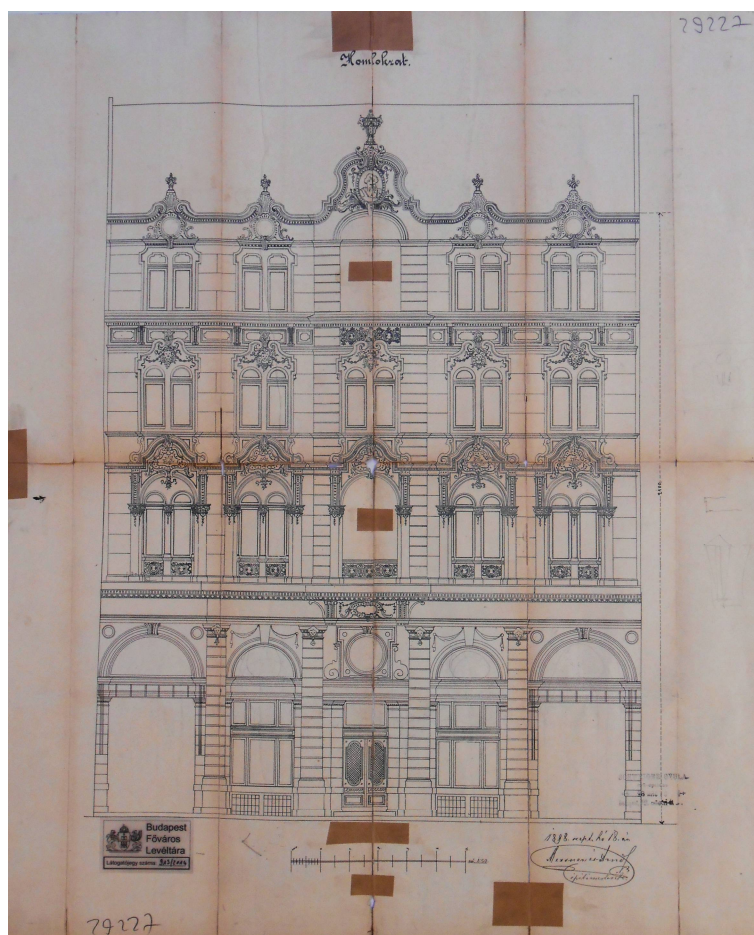
16. Schweiger Gyula, Dr. Gebhardt Lajos bérházának terve, IV. Kossuth Lajos utca 8. 1896

17. Mellette: J. Joviński által 1893-ban készített terv, megjelent 1895-ben az Architectonische Rundschau nevű német szaklapban

18. A Schweiger Gyula tervezte „Folies Caprice” a mai *Centrál Színház* korabeli képe
1900 körül (Révay utca 18. szám)

19. Schweiger Gyula, A „Folies Caprice” homlokzatának tervrajza, 1898.
(A jelenlegi homlokzat jelentősen átalakított)

22. Schweiger villa a Csömöri úton (Egykori címe: Csömöri út 90.) Az építész a saját családjának tervezte. A fényképfelvétel 1893 után készült.

23. Lakóház homlokzata, (VI. kerület) Teréz körút 5. Tervezte: Schweiger Gyula, a felvételt készítette Rückwardt, Hermann porosz és bajor királyi udvari fényképész, 1889.

24. A Takáts-házról készített legteljesebb archív fénykép (Ismeretlen felvétele) 1900 körül

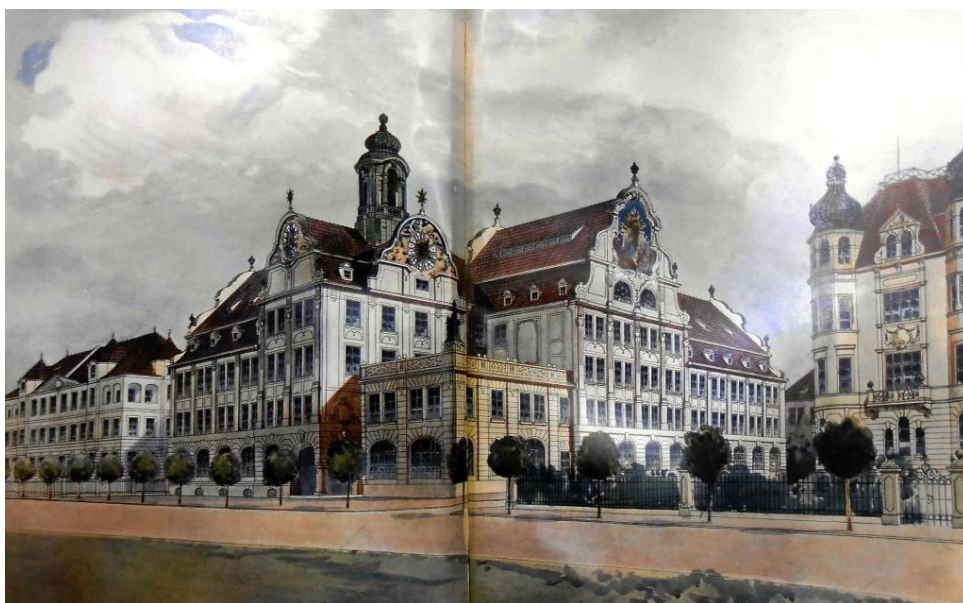
25. Bécs, a Regensburgi udvar (Regensburgerhof) épülete.

Tervezte: Baurat Franz Ritter von Neumann, 1897.

26. A Takáts-ház Váci utca felé néző homlokzata (részlet)

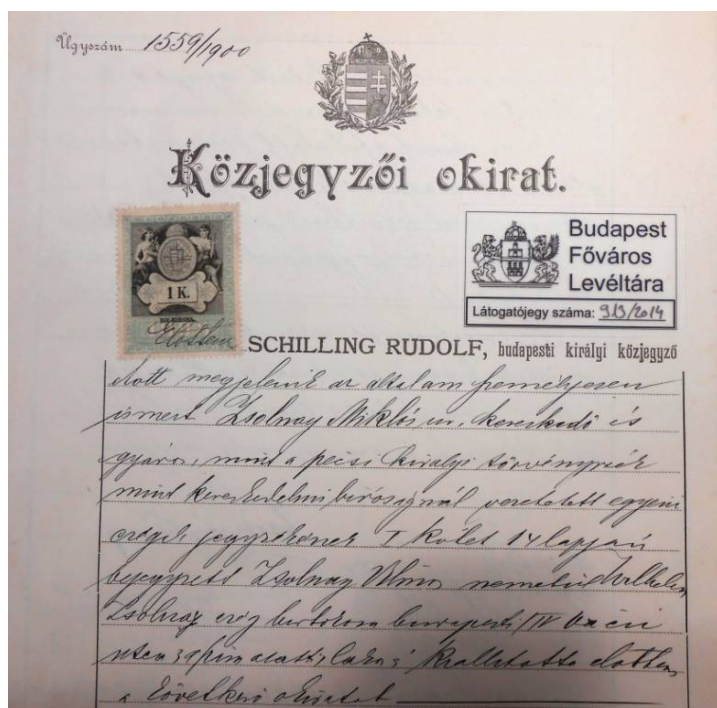

27. A müncheni Bajor körúthoz (Bavariaring) csatlakozó Új utcába (Neue Strasse) tervezett épületegyüttes. A tervrajzokat Hönig és Söldner építészek készítették.

28. A müncheni Staetler utcában (Bavariaring sarkán) álló iskolaház, melyet Carl Hocheder professzor tervezett

A Zsolnay gyár reprezentatív képviselője a Takács-házban

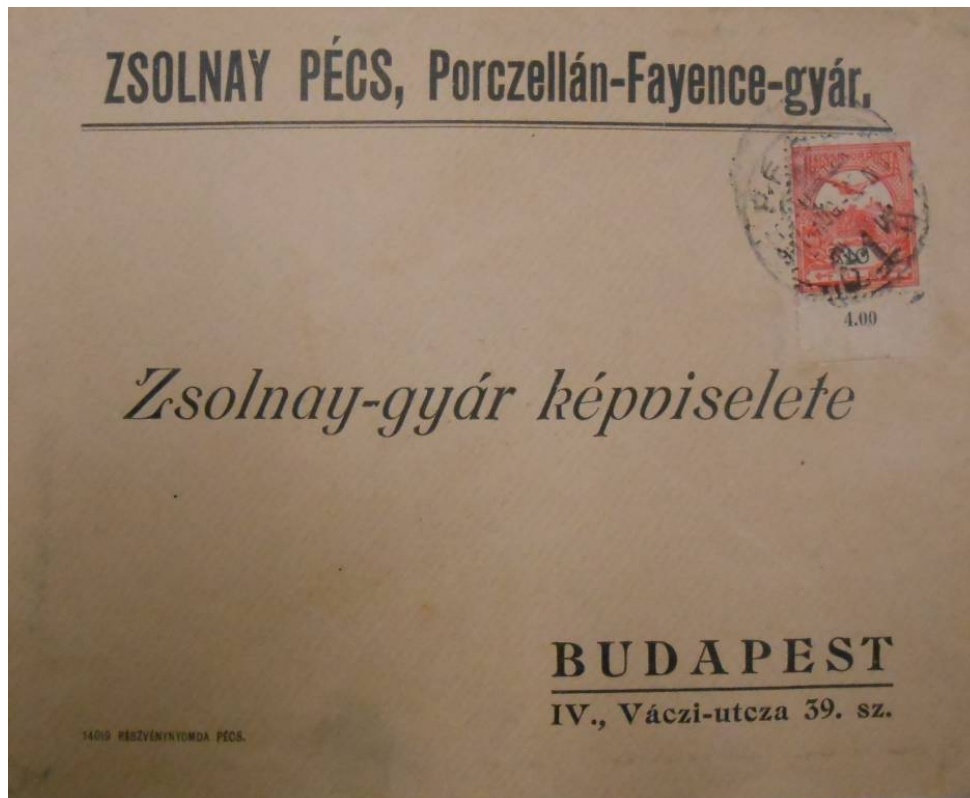
29. Zsolnay Miklós meghatalmazása (Schilling Rudolf közjegyző okirata)

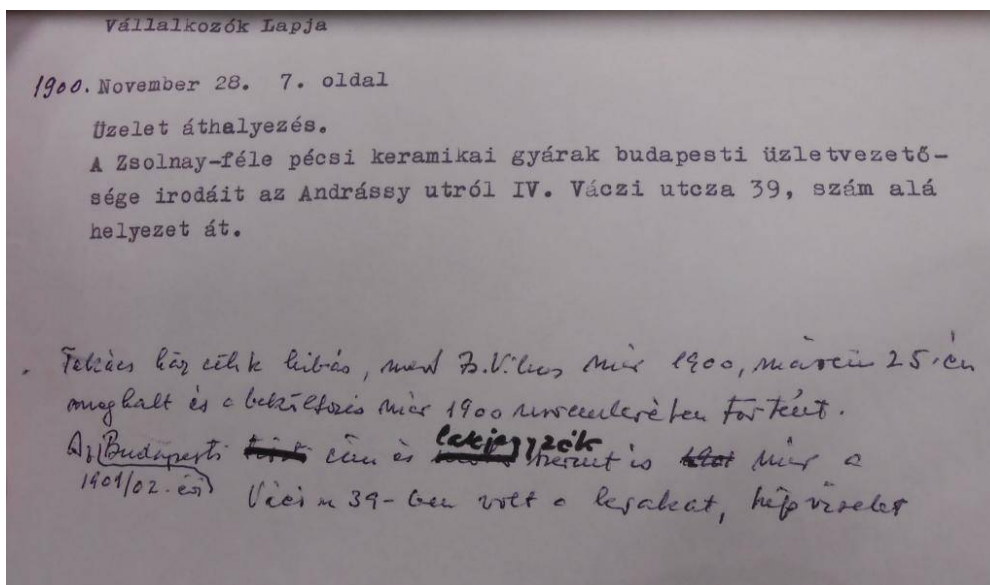
30. Zsolnay-üzlet Budapesten a Váci utca 39. szám alatt, 1905.

31. A pécsi Zsolnay-gyár címere az egykori lerakat portálja felett

32. A Zsolnay-gyár képviseletéhez címzett boríték, 1907. augusztus 5.

XXII. évfolyam (4. oldal.)	Vallalkozók Lapja	Budapest, 1901. január 9-én.
Arány Aladár hangsúlyozta, hogy tudomása szerint a bécsi építész-cég már is dolgozik a kiviteli terveken s hogy éppen ezért a legnagyobb sürgősség ajánlatos. Francsek Imre külön szeretné választani a színházak ügyét az állami építkezésektől s előbbiek tekintetében a mérnök-egylet súlyát és befolyását venné igénybe. Mihályfi József útkar azonban fölvilágosítást közli, hogy a mérnök-egylet memoranduma már el is ment a miniszterekhez. A felírt nem irányul az állami hivatalnokok érdeke ellen, mert hiszen ezek is részt vehetnek a pályázatokon, csupán egyszerű megbízatásukat helyteleníti. Uj. Nagy István Jakab Dezső, Marton Ákos és Kopececz György hozzászólása után az értekezlet Palóczy módosítását egészen elfogadta. A tizes bizottság gondoskodik a memorandum tömeges aláírásáról; legközelebb fogja az építészek deputációja minisztereiink elé vinni, akiknek hazafias elhatározásait soha akkora szükségünk nem volt, mint ezuttal. Adjá az ég, hogy meg is legyen. Az Eskütér környéke. Rendezetlen mivoltából mindjában bontakozik ki. A hid és utépítő mérnökök a palotaépítő művészekkel egyesítve ezernyi munkáskor jövőből rövid időn világárosunk legszebb pontját varázsolják elő az üttököpött házikkal ódon tömegekből. Régen túl vagyunk azokon a vilákon, amelyek az eskütéri hid helyhelyezését illetőleg igazgatók a kedélyeket. A közmunkák tanácsa oly elhelyezést javasolt, amely a jelenleginél vagy harmincz méternyire távolabb volt a belvárosi plébánia-templomtól és így fenmaradhatóságát biztosította volna. Amde ezzel a hidtengelyével a Kossuth Lajos-utca sehogy sem volt összeköthető, ha csak kétszáz lépésnyi távolságban kétszer nem törtük volna meg az utvonulat. Elejtették tehát a tervet s a jelenlegi végleges irányban vezették a hid vonalát, amely az előbbi mindössze annyiban tér el, hogy a Kossuth-utca irányát csak egyszer töri meg, a Ferencziek temploma mellett és Budán méginkább neki megy a Gellérthegy szikláinak s plébánia-templom megratástát pedig egyenesen lehetelenné teszi. E templom a pesti oldalnak legrégibb emlékműve, jóformán csakis historialis becsé van, amelyel-részolgtat arra, hogy tovább is fentartsassék, bár művészi szempontból nem valami jelentékeny épület, de ha már lemondottak a fenmaradásáról, bizrást folytathattak volna s zigorúan egyenes irányban a Kossuth-utczát, pártalan perspektívát nyitva Buda felé a Kerepesi-ut egész hosszan sétáló közönségnek s ezt annál is inkább lehettek volna, mert a budai hídfő a Döbrentey-térre került volna s így a hid budai forgalma összehasonlíthatatlanul kényelmesebben dönyölött volna le. Egyéb nehézség nem állott ez ideális megoldás útjában, mint az a körülmény, hogy mindennek előtt a piaristák zárdáját, a templomot és a régi városházát kellett volna lebontani, ami egyébként most is meg fog történni. Nem mondható komoly érvek a teljesen egyenes út ellenében, hogy a hid ferdén állott volna a Duna sodrára. Hiszen pillér amugy sem áll szabadon a Duna medrében tehát nem bántják a hullámok s hogy a hid huszonöt méterrel hosszabb lett volna költség tekintetében figyelmet sem érdemel. Felrendezésként volt ez az egyszerű ut-megújítás, amely a templom lebontását szükségessé teszi anélkül, hogy a városszabályozás tökéletességét eredményezze volna. A pesti hídfő-jóformán csak a ferencziek temploma mellett járónak tűnik szemébe, míg a Kerepesi-utról és a Kossuth-utca elejéről nyoma sem látható.	Egyelőre még kérdés mit veszít-e a szemlélő. A táncszemek ugyan szorgalmasan rakodnak egymás fölébe s már már elérik a parti pillér csúcsát, de az esztétikai megoldás jómagam még egyáltalában nem látható meg. Most, hogy bele kell törődnünk a hidvonálnak hamisan történt elhelyezésébe, a környék utca-és térrendezésének csak relatív jóségéről szólnunk. Papíron, rajzban jobban festett ez a szabályozó terv, többségig, mint amennyit a tényleges beépítés bevalított. A régi Kigyó-tér helyén létesített „Király-tér” magában grandiózus s hatásának fokozása szempontjából még a két pikoló-parkoskára sincsen szükség. De a térnek nagy dimenziói folytán a hidhoz vezető széles ut aránytalanul megrövidült, annál is inkább, mert a hídfő előtti nagy Eskü-tér szinten jökorát vesz el a hosszából. Az utcák kiszabásánál figyelemmel kell lenni a hosszúság és szélesség helyes arányaira s nem szabad olyant építeni, amely téren keskeny, utcának pedig rövid. Oly apró zöldsegek helyekkel, mint amintek a Klotild-paloták előtt és az Eskü-térn ültetnek, kár a publikum szemét kiüregíteni. Amugy sem veszi senki komolyan nagyoló „p r k” elnevezéseket. Rajzban igen jól fest a Kigyó-utca és a hozzá belodalt szimmetrikus utcácska, de természetben nem nyitnak a szemnek szabad perspektívát; utóbbi csak azt a bázist mutatja, amelyben Zsolnay-üzlete van és amely elfogja a Gellérthegyre való kilátást, a Kigyó-utczába néző szem tekintete pedig a városház-téren építendő kolosszuson fog megakadni. A térnek szép hatása elvész, mihejt a Kossuth Lajos-utczáról akarjuk elvezni, mert a Klotild-paloták fele annyira lejt, hogy a szép épületek a földhe látszanak súlyadni, a szimmetria pedig egyáltalában nem érvényesül. A Kossuth-utczáról nézve jobban esnek egy az utca meghosszabbított tengelyében álló, magában szimmetrikus épületek, amely fele a talaj emelkedik, nem pedig esik. Az utcanyitókna a tervező természetesen nem lehetett ura, mert hiszen a hídfőjáróhoz és a környező régi talajszínekhez kellett alkalmazkodni, de most már látható, hogy a hatalmas tér letérsítésében van a hiba. Magában igen szépek kell elismerni s órási költésnek nem sajnálnók, ha a környezetre való tekintetből, egyébként megfellelne. Ha kisebbre saáják, ha a Klotild-palota homlokrona közelebb áll a Kossuth Lajos-utca végéhez, el lehetett volna érn, hogy emelkedettebb helyen épüljön s hogy a Kerepesi-utól kezdve a Kossuth-utczán végig kellemes, megnyugtató képet nyújtson. A térről kapcsolatos felbenmaradt szimmetria-ról szintén lemondottunk volna, mert alig is érvényesül. A városszabályozásnak ne a teletömbök szabályos alakítása legyen az alapelve, hanem az utvonalak helyes vezetése; hiszen a teletömbök alakját csak az alaprajzban láthatjuk, de a természetben soha. Ellenben, ha az utcák nem nyitnak perspektívákat távolabb eső szép point de vue-khoz, hanem két-három épületből állva, hamarosan harántutczákba kényszerítik a járókelőt, a szemnek csak zsákutcák azok, ha mindjárt nem is akad meg beuók a közlekedés. A kényelmes közlekedés praktikus szempontjából az Eskütér-környéki szabályozás igen jónak mondható, ami annál jobban esk, mert a közlekedés azelőtt tudvalegőleg istentelenül rossz volt. Különösen a váci-utczát és a Lipót-utczát összekötő girbe-görbe utcák elűnésének örülhetünk. Helyüket egyetlen egyenes irányu, huszonhárom méter széles gyönyörű út foglalja el, amely mitsem veszít vele, hogy részben a városház-tér beépítése folytán keletkezik. A huszonnégy méter széles Kossuth-Lajos-utca a „Kigyó-térén” irányt változtatva, harmincz méter szélességben folytatódik a hid felé. Ez utvonala mentén mindössze csak a két Klotild-palota és még két teletömb helyezkedik el teljes szimmetriával; utóbbi két tömb közül csak a baloldalt építették meg, ba, míg a jobboldalt, amely részben a régi városháza helyét foglalja el, csak a templom lebontása után kerülhet sorra. A régi Eskü-tér jelentékenyen megnagyobbodott; ez idő szerint a végleges 130 méter széles téren csak a fele látszik, másik fele elkészítésének útját állja a nagymérvű felhőtés által besü-	gött templom, amelyet a megyeiek, no meg a környékbeliek még ideig-óráig fenntart. Nem tagadható, hogy ez a darab régi Pest az új paloták közepette igen jól hat s a festői hatást fokozta volna a szabályozásnak oly megoldása, amely a Kossuth-utca folytatását esőtleg a t e m p l o m t e n g e l y é n e k irányában vezette volna, s amilyent többen proponáltak is; de a közlekedés és a városrendezés egyéb szempontjaiból a mainál is rosszabb lett volna az állapot. Jóllehet a templom miatt most még gyalogjáró van a hid tengelyében s az út egyelőre nagyon összezorol, mégis bizonyos aggodással távol szeretnők tartani a bontó csákányt, amely pedig ingálmatlanul neki fog esni egy a templomnak, mint a piaristák zárdájának, de meg a Klotild és Galamb-utca sarkán álló gyönyörű kis barokk palotának is, amely — bár vakolt a homlokzata — megérdemelné, hogy a régi Pest egyik legszebb építőművészeti emléke gyantán valshol, akár a múzeum kertjében megőrkíttessék a főhomlokzata. Finom művészies vonalai, kapuja, oromzata s szép szobrászati részletei, valamint összes arányai nagyon is rávilágítanak arra, hogy a modern építkezések radikálizmusra végleg el ne feledtessék. Ugyancsak megérdemi a további fenntartást a Ferencziek templomának főhomlokzata is. Eyszerűségében szép barokk kompozíció ez s valóban kár volna az utca-zsölgét szimétriaja érdekében — amely teljességgel amugy sem érhető el — ezt a műemléket lerombolni és a sarkot kiépitni. Nem szép azonban a Ferencziek házarjának kiszékelő-disztelen sarka, amelynek zavaró hatását a sok czimtábla sem képes eloszlatni. E felát, amely a Kossuth Lajos-utczából kilépve szemtelő módon tűnik elénk, dekorálni kellene valami emlékmű-architektúrával, vagy fali kuttal, mely czélra az épületből vagy 2—3 méter volna igénybe veendő. Egyébként a régi Ferencziek-tére eltűnt zegugos alakjában s huszonhatméter széles szabályos út foglalja el a helyét, összekötve az egyetem-utczát a Koronaherceg-utczával. Bar a régi Kigyó-tér mai megnagyobbodott dimenzióival szokatlan formát mutat, a tölcseralak nincs hátrányára. Teljér világáros képet fog nyújtani, amelyet egy csekélyke fantáziával megaldott szemlélő már most is élvezhet. El kell képzelni, hogy a „Királyháza” teljességében ugyanazzal a szolid luxussal fog felépülni, amely felig kész állapotban már most is meg látszik és képzeljünk hozzá a lerombolandó párisi ház helyén hasonló modorban konstruált szép művet. Nagy szerencse, hogy a két „Klotild”-palota telke egy kézbe került, s hogy egy-ugyanaz a tervező elme vagy mondjuk érzés állapította meg mindkettőnek beépítését olyan formán, hogy a két palota egymásnak tükrözkepe legyen. Csakis így volt lehetséges a két keskeny, mindössze alig 15—15 méteres frontot építészetiileg összefüggő egy egészszé egyesíteni, mintegy hatalmas kapuzatot képezve, a mely a hidhoz vezető utat megnyitja. A két torony erőteljes és díszes kapubástya módjára hat. A paloták részletei rendkívül finomak s meg kell becsátanunk, hogy az a két tömör test, a melyet a toronyok lágy kontúrjai közrefognak, egy kissé gyengéeknek tetsző földszinti pillérekre nyugszik. A modern bérpaloták építkezése ugyanis legalul mentől nagyobb ablakokat és minél vékonyabb pilléreket kíván a kellő értékesítés okáért. Egyébként e főúri paloták minden részét nagyon átgondolták a tervező művészek, K o r b és G i e r g i építészek, megoldották az architektúrát, alaprajzokat egyaránt, ámbár az utóbbiak talán még az architektúránál is nagyobb nehézségeket okoztak. E paloták stílusát nehéz meghatározni. A torony megoldása angol stílu, a homlokzat gádzagságnan némi spanyol is önlök el, a részletek barokkokak, a finom párkánytagozások klasszikus stílusok aupos tanulmányozásának eredményei. A kompozíció egészenben pedig „moder” és a szó legnemesebb értelmében egyeni alkotás. Csak valóban nagy tehetség képes arra, hogy az oly keskeny épület belsejében is szép térhatást, az izida határaitul nem lépő igen gádzag részleteképpel egyessite a Klotild-paloták harmonikus, előkelő mértékében. A módjával al-

CRISTOFOLI VINCZE

Cementárú gyáros. — Alapítási évi 1863. — Budapest, VII. kerület, Uka-utca 34. szám. (Gömböri-ut. mellett.)

Vállal: Terasz-granitok, mozaik és beton, valamint esementalaj, keramitlap, mozaiklap és a lá mettlacshlap burkolatokat

Betonosatornázások, gép és falalapozások, földm, folyosó és léposz szerkesztetek:

Csment vizáldék, kéményfedőkvek, jássolok, szőkőktutak és vikmedonozók. Költségvetések és rajzok díjtalanul kőmíttetnek.

A szerző saját fényképfelvételei az épületről (2014.)

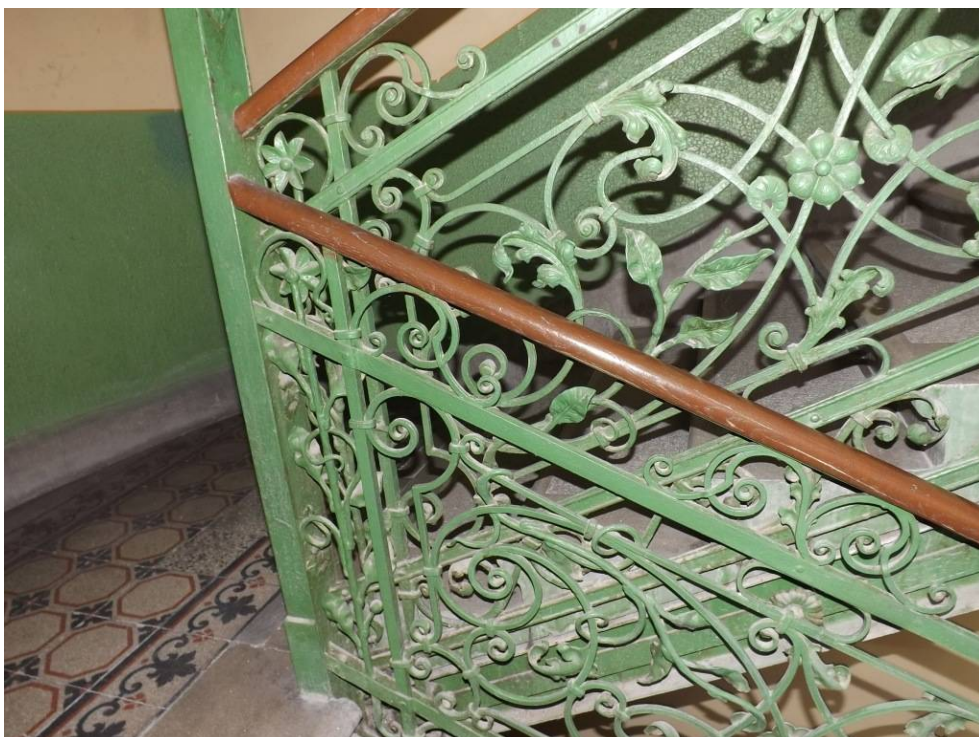
35. *A Takáts-ház sarkán lévő zárt erkély és a Váci utca felőli homlokzat*

A jelenlegi állapotot mutató fényképek.

36. *A Duna utca felé néző, megtört ívű szemöldökpárkánnyal lezárt kettős ablak*

37. *A Takáts-ház az Erzsébet hídról nézve (Duna utca felé néző homlokzat a stukkóelefánttal)*

38. Kovácsoltvas lépcsőkorlátok a belső térben

39. Kovácsoltvas díszítéssel ellátott vasoszlop és vastartók a lépcsőházban

KÉPJEGYZÉK

1. *Takáts Lajos (1846–1918) számlája.* A díszes fejléccel rendelkező számlán a „*Fekete elefánthoz*” címzett fűszerüzlet látható. Forrás: Magyar Kereskedelmi és Vendéglátóipari Múzeum (továbbiakban MKVM) LTSZ. K 80.65.26. (A számla „*Nagyságos Bácsay Sárközy Julianna úrhölgynek*” címezve).
2. *Takáts Lajos fellebbezése, (vastartók).* Budapest Főváros Levéltára (továbbiakban BFL) IV. 1407.b. 32778/1899-III. (engedélyezési iratok)
(A szerző saját fényképfelvétele, 2014. április 14.)
3. *Mészáros Alajos üzlete a Hatvani és Magyar utca sarkán.* Fényképfelvételt készíttette: Klösz György. BARÓTI Judit, *Belváros (Die Innenstadt Inner Town): Budapesti Photographiák*, Bp., Századvég Kiadó, 1993. (képek forrása a BTM, Kiscelli Múzeum) 69. és 70. kép. A kötetben szereplő eredeti cím: „*A Fekete elefánthoz címzett gyarmatárüzlet a Hatvani (Kossuth Lajos) utca és Magyar utca sarkán, a mai Astoria szálló helyén.*”
4. *Az „Esküteri hídfő” és környékének szabályozási terve.* BFL Térképtár, BFL XV.16. e. 256/29a (1894), 1:720, Devecis Ferenc, nyomta: Klösz György és Fia Térképészeti Műintézet, 110×74, színes, nyomtatott. Jelmagyarázat: kék színnel jelölt az új, pirossal pedig a megtartandó korábbi szabályozás.
5. *Az „Esküteri hídfő” és környékének szabályozási terve 2.* BFL, Térképtár: XV.16. e. 256/5. Fővárosi Közmunkák Tanácsa, 79x51, színes, nyomtatott (1903) Jelmagyarázat: a szürkével kijelölt részek a jelenlegiek és a részben ideiglenesek, a pirossal kiemelték pedig a későbbi szabályozási tervet mutatják. (Takáts-ház a 122. hrsz. alatti telken)
6. *Az Erzsébet híd pesti hídfőjének szabályozási terve (1903).* BFL, Térképtár, XV.16. e. 256/32. A Kegyesrendűek telektömbjének és az Eskü téri templom elhelyezési, valamint az építkezés sorrendjét megállapító vázlatrajz, 1:720, Budapest Székesfőváros Mérnöki Hivatala, 74×52, színes, nyomtatott.
7. *Az Erzsébet híd pesti hídfőjének útépitési terve, 1898–1904.* BFL, Térképtár, XV.17. d. 322a/88. (A 122. hrsz. alatti teleknél az új tulajdonos, Takáts Lajos neve feltüntetve.) A IV. kerület Eskü téri hídfeljáró és ezzel kapcsolatosan végrehajtandó útrendezések, útépitések helyszínrajza, Fővárosi Közmunkák Tanácsa, 151×85, színes, nyomtatott utólagos kézírással.

8. *Részletek a Telekkönyvből. Felül: Takáts Lajos és neje Horváth Ilona 1899. január 23-án kelt adás-vételi szerződéséről. Lent: Takáts Lajos bérleti szerződése Zsolnay Miklóssal.* Telekkönyv 121. számú betét (jelzete: BFL, XV. 37. c. 00121.)
9. *Winkle reklámlap 1900-ból.* A Takáts-ház a Kígyó utca végén látható Klotild főhercegnő egyik palotája mögött. A reklámlaphoz készített fényképfelvétel idején még épül, jelenleg fel van állványozva. Az Eskü téri (Erzsébet) híd munkálatai nem láthatóak. Interneten elérhető forrás.
<http://meselokepeslapok.wordpress.com/category/magyarorszag/budapest/>, (letöltés ideje, 2014. április 20., 19:40)
10. „Az 1902-ben épült Klotild paloták a Kígyó, illetve az Eskü út sarkán. Háttérben az épülő Erzsébet híd.” A kép forrása: BARÓTI Judit, *Belváros (Die Innenstadt Inner Town): Budapesti Photographiák*, Bp., Századvég Kiadó, 1993. 65. kép részlete. (A kötetben közölt képek forrása: BTM, Kiscelli Múzeum)
11. *Képeslap a Klotild-palotákról, háttérben a Takáts-házzal.* (1903 után) Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár (továbbiakban FSZEK) Budapest Gyűjtemény, Fotótár (jelzet: K000933)
12. *Képeslap Klotild főhercegnő palotáiról, háttérben a Takáts-házzal.* (1903 után) FSZEK, Budapest Gyűjtemény Fotótár (jelzet: K000941)
13. *Budapest, Kígyó tér a Klotild palotákkal 1911.* (képeslap) MKVM, LTSZ. 474.643.1.
14. *Donáth Gyula: Werbőczy István szobra az Apponyi téren 1908 körül.* Háttérben a Takáts-ház Váci utca felé néző homlokzata. FSZEK, Budapest Gyűjtemény, Fotótár (jelzet: 010362)
15. *Az Erzsébet híd, mögötte a pesti Belváros új házai magasodnak.* Köztük látható a Takáts-ház hagymakupolája is. FSZEK, Budapest Gyűjtemény Fotótár (jelzet: 023277)
16. *Schweiger Gyula, Dr. Gebhardt Lajos bérházának terve, IV. Kossuth Lajos utca 8. 1896.* BFL, Tervtár XV. 17. d. 329. /24256 hrsz. Az engedélyezési iratok: BFL, IV. 1407. b. 51621 / 1896- III. (a fényképfelvételt készítette: Dr. Rozsnyai József, 2014.)
17. *Mellette: J. Joviński által 1893-ban készített terv, megjelent 1895-ben az Architectonische Rundschau nevű német szaklapban.* A ház Olmützben, az Elisabeth utcában épült fel. Forrása: *Architectonische Rundschau*, szerk. Ludwig Eisenlohr és Karl Weigle, 1895, Tafel 12.

18. *A Schweiger Gyula tervezte „Folies Caprice” a mai Centrál Színház korabeli képe 1900 körül (Révay utca 18. szám).* KATONA Ferenc, DÉNES Tibor, *A Thália története (1904–1908)*, Bp., Művelt Nép Könyvkiadó, 1954, 65.
19. *Schweiger Gyula, A „Folies Caprice” homlokzatának tervrajza, 1898. (A jelenlegi homlokzat jelentősen átalakított)* BFL, Tervtár, XV. 17. d. 329. 29227. hrsz. (a szerző saját fényképfelvétele, 2014. november 15.) Engedélyezési iratok:
BFL IV. 1407. b. 28254/ 1898-III.
BFL IV. 1407. b. 42646/ 1898-III.
BFL IV. 1407. b.56403/ 1898-III.
20. *Schweiger Gyula levele a Fővárosi Tanácshoz, 1898. március 30. (VI. Révay utca 18.)* (a szerző saját felvétele, 2014.)
21. *Schweiger Gyula: A Trefort és Eszterházy utca sarkán álló, Rakovszky Géza számára tervezett neoreneszánsz palota alaprajza, 1890.* BFL, Tervtár XV. 17. d. 329. /36552 hrsz. Engedélyezési iratok: BFL IV. 1407. b. 28094/ 1889-III. (a szerző saját felvétele 2014. november 15.)
22. *Schweiger villa a Csömöri úton (Egykori címe: Csömöri út 90.)* Az építész saját családjának tervezte. A fényképfelvétel 1893 után készült. FSZEK, Fotótár, jelzet: 001870. Ismeretlen felvétele. Az eredeti megjelent az *Architektur der Gegenwart* című szaklapban.
23. *Lakóház homlokzata, (VI. kerület) Teréz körút 5. Tervezte: Schweiger Gyula, a felvételt készítette Rückwardt, Hermann porosz és bajor királyi udvari fényképész, 1889.* FSZEK, Fotótár, jelzet: 000661.
24. *A Takáts-házról készített legteljesebb archív fénykép (Ismeretlen felvétele).* BTM, Kiscelli Múzeum, jelzete: 21980.11. *A Váci utca 39 és Duna utca 3. számú ház, a földszinten a Zsolnay gyár képviselésével, 1900 körül*
25. *Bécs, a Regensburgi udvar (Regensburgerhof) épülete. Tervezte: Baurat Franz Ritter von Neumann, 1897.* Forrás: *Architectonische Rundschau*, szerk. Ludwig Eisenlohr és Karl Weigle, 1899, 15. évf., 8. füzet, 1–2; Tafel 57.
26. *A Takáts-ház Váci utca felé néző homlokzata (részlet).* Forrás: BTM, Kiscelli Múzeum, jelzete: 21980.11. Ismeretlen személy felvétele 1900 körül
27. *A müncheni Bajor körúthoz (Bavariaring) csatlakozó Új utcába (Neue Strasse) tervezett épületegyüttes. A tervrajzokat Hönig és Söldner építészek készítették. A kép forrása: Architectonische Rundschau, szerk. Ludwig Eisenlohr és Karl Weigle, 1899, 15. évf., 4. füzet, 1; Tafel 25.*

28. *A müncheni Staetler utcában (Bavariaring sarkán) álló iskolaház, melyet Carl Hocheder professzor tervezett.* A kép forrása: *Architectonische Rundschau*, szerk. Ludwig Eisenlohr és Karl Weigle, 1899, 15. évf., 8. füzet, 1. Tafel 3 u. 4.
29. *Zsolnay Miklós meghatalmazása (Schilling Rudolf közjegyző okiratai)* BFL VII 186. 1900. / 1559. I. 0188135.
30. „*Zsolnay-üzlet Budapesten a Váci utca 39. szám alatt, 1905.*” HÁRS Éva, *Zsolnay: Pécs, Bp., Helikon, 1996, 44.* lásd még: ROMVÁRY Ferenc, *Zsolnay*, Debrecen - Pécs, Tóth Könyvkereskedés és Kiadó Kft., 2011, 17.
31. *A pécsi Zsolnay-gyár címere az egykori lerakat portálja felett* (a szerző saját felvétele, 2014. február 15.)
32. *A Zsolnay-gyár képviselőjéhez címzett boríték, 1907. augusztus 5.* Magyar Nemzeti Levéltár Baranya Megyei Levéltára (továbbiakban MNL, Ba ML) XIII. 15. /7. doboz, II. b. 1. tétel. (a szerző saját felvétele, 2014.) A borítékot nyomtatásban közölte: MATTYASOVSKY ZSOLNAY Tamás, *Az egykori pécsi Zsolnay-gyárak budapesti lerakatai*, Janus Pannonius Múzeum Évkönyve, 1996–1997, 41–42. sz., Pécs, 1998, 84.
33. *Mattyasovszky Zsolnay Tamás saját kezű bejegyzése a budapesti képvisellel kapcsolatban a „Zsolnay Gyárak budapesti képviselte” német és magyar nyelvű, dátum nélküli adatgyűjteményben.* MNL, Baranya Megyei Levéltár, XIII. 15./ 9. doboz, II. b, 13. tétel. (a szerző saját felvétele, 2014.)
34. Ezrey = Komor Marcell, *Az Eskütér környéke, Vállalkozók Lapja*, Bp., 1901. január 9., XXII. évf., 4–5. (A Takáts-házra a piros színnel kiemelt részek vonatkoznak.)
35. *A Takáts-ház sarkán lévő zárt erkély és a Váci utca felőli homlokzat. A jelenlegi állapotot mutató fényképek.* (a szerző saját felvétele, 2014. április 6.)
36. *A Duna utca felé néző, megtört ívű szemöldökpárkánnyal lezárt kettős ablak.* (a szerző saját felvétele, 2014. december 12.)
37. *A Takáts-ház az Erzsébet hídról nézve. A Duna utca felé néző homlokzat a stukkóelefánttal.* (a szerző saját felvétele, 2014. december 12.)
38. *Kovácsoltvas lépcsőkorlátok a belső térben.* (a szerző saját fényképfelvétele, 2014. február 14.)
39. *Kovácsoltvas díszítéssel ellátott vasoszlop és vastartók a lépcsőházban.* (a szerző saját felvétele, 2014. február 14.)